

ТЕТЯНА КОНЄВА, НАТАЛІЯ ТАРАСОВА
(Полтава)

ТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ М.ГОРЬКОГО НА ПОЛТАВЩИНІ

Ключові слова: М.Горький, Полтавщина, Мануйлівка, громадська та літературна діяльність, «Ярмарок у Голтві».

Полтавщина займає важливе місце у житті і творчій долі Максима Горького. Документально доведено, що письменник на Полтавщині перебував декілька разів. Уперше познайомився він з полтавським краєм та його жителями при безпосередній зустрічі з ними влітку 1891 року. Зі сходу на південний захід пройшов він тоді всю Україну, був у Харкові, Ізюмі, Полтаві, на батьківщині Гоголя – в Сорочинцях, у Лубнах, в Переяславі, в Києві, на Хортиці, в Миколаєві та Одесі. Десятки українських сіл відвідав він.

Симпатії до Полтавщини зміцніли у Горького в 1897-1898 роках, коли він, знов завітавши на Україну вже відомим письменником, оселився і жив у селі Мануйлівці. 10 травня 1897 року на запрошення місцевої поміщиці Олександри Андріївни Орловської приїздить він з родиною у Мануйлівку на п'ять з половиною місяців. У Мануйлівці Олексій Максимович швидко зблизився із селянами, цікавився їхнім життям і побутом, вивчав українську мову. Вже на третій день свого перебування в селі він був присутній на екзаменах у місцевій школі. З ініціативи Горького у Мануйлівці були створені жіноча і чоловіча недільні школи. Разом із учителями і лікарем О.М.Орловським Горький організував хор, до репертуару якого входили українські і російські пісні. З українських пісень йому особливо подобались «Рече та стогне Дніпр широкий», «За світ встали козаченьки», «Гарбуз білий качається» та інші, а селян Мануйлівки він навчив співати російську «Дубинушку». Пізніше Горький згадував: «Я люблю чарующие мелодии украинской народной песни, волнующую красоту украинской музыки, прекрасный украинский язык» [3, с.10].

У Мануйлівці М.Горький організував народний театр, де акторами були місцеві жителі і вчителі школи. Олексій Максимович був і режисером, й актором. Селяни самі собі шили костюми, готували реквізит. Ставилися п'єси російських та українських авторів: «Мартин Боруля» І.К.Карпенка-Карого, «Назар Стодоля» Т.Г.Шевченка, «Свои люди – сочтёмся» О.М.Островського. Через багато років письменник згадає мануйлівський театр у листі до І.Ф.Єрофєєва [3, с.10].

Своїм захопленням театром Горький полонив багатьох мануйлівців. Після від'їзду письменника самодіяльний театр продовжував працювати, а в 1907 році він був закритий під тиском влади.

Улітку 1898 року Мануйлівку відвідала трупа Карпенка-Карого. Корифей українського театру зацікавився грою селянина Якова Бородіна і запропонував йому стати професійним актором, однак той не погодився залишити своє село.

29 червня 1897 року Олексій Максимович побував на ярмарку у селі Голтва, де придбав вишитий рушник та українську плахту. Письменник згадував пізніше про чудове враження від відвідування українського ярмарку: його захопила гра кобзарів, бандуристів, лірників [3, с.11].

У червні 1900 року М.Горький знову приїздить до Мануйлівки. Мануйлівці зустріли його з великою радістю, цікавились здоров'ям, творчими здобутками, просили повернутися до постановки п'єс. І в цей приїзд письменник багато уваги приділяє театру. В листі до Чехова 1900 року, розповідаючи про своє перебування в Мануйлівці, Горький писав, що «хохли» при читанні ним п'єси «В овраге» плакали [6, с.30].

Мануйлівка посідає чільне місце у біографії Горького, особливо у його контактах з Україною. У Мануйлівці Горький ще більше захопився літературою України, саме тут письменник глибше познайомився з поезією Шевченка. В листі до І.Єрофєєва від 29 березня 1933 року він згадував, що вперше познайомився з творами Шевченка юнаком, це було в кінці 80-х років у Казані. Потім влітку 97 та 98-го років, мешкаючи в Мануйлівці Кременчуцького повіту, він читав Шевченка українською мовою «тамтешнім селянам. Вірші Шевченка йому дуже сподобалися. А також він писав про свій намір видати Гулака-Артемовського, Основ'яненка, Котляревського [8, с.25-26]. Найбільший інтерес викликала знаменита «Енеїда» нашого земляка. ««Енеїду», — читаємо в одному з листів, датованих 1928 роком, — одержав і передав «Academi'ї». Потрібна буде стаття про Котляревського та його місце в історії української літератури» [5, с.228].

Відчуваючи до української літератури «особенную слабость», «род недуга» [5, с.226], Горький спрямовував думки російських письменників до перекладання української художньої літератури на російську мову і намагався сприяти виданню якомога більшої кількості перекладів творів українських письменників, працюючи у видавництві «Парус», очолюючи видавництво «Знание», входячи до редакції журналу «Жизнь». На початку ХХ ст. саме завдяки турботам Горького російський читач зміг уперше прочитати в перекладах твори Т. Шевченка, М. Коцюбинського, І. Франка, О. Кобилянської, В. Стефаніка, Л. Українки. Горький популяризував українську літературу своїми статтями та висловлюваннями про неї.

Перебування М. Горького влітку 1897 р. на Полтавщині було особливо плідним. У Мануйлівці письменник закінчує чудове оповідання «Мальва», яке звідси й відправляє у «Северный вестник», починає працювати над першим романом «Фома Гордеев». Як зазначає Л.Хінкулов, початок роботи над «Фомой Гордеевым» датується 1898 р., однак уже в статті Б.В. Михайловського «Роман «Фома Гордеев» зазначається більш точно: «Фома Гордеев» писався Горьким з осені 1897 р., ще під час перебування в Мануйлівці...» [9, с.42].

У цей час він створює «Коновалова» та, відвідавши 29 червня 1897 р. ярмарок у селищі Голтва (стародавній козацькій фортеці на лівому березі Псла), пише «Ярмарок у Голтві», який талановито відтворює український побут, характери та чудовий український гумор, що викликає захоплення у Л. Толстого, А. Чехова. Яскраве, колоритне оповідання своєрідно продовжило традиції гоголівських «Вечорів на хуторі біля Диканьки» і потім увійшло до всіх зібрань творів письменника. У 1911 році воно було надруковане у Києві окремим виданням (переклад українською мовою Михайла Данька). Пізніше, перебуваючи в Італії на Капрі, Горький ознайомився з цим перекладом і дав йому схвальний відзив.

Оповідання «Ярмарок у Голтві» позбавлене сюжету і складається з окремих жанрових сцен і характеристик. Уже саме описання Голтви просякнуте у

Горького великою теплою і симпатією: «Местечко Голтва стоит на высокой площади, выдвинувшейся в луга, как мыс в море. С трех сторон обрезанная капризным течением Псла...» [1, с.89]; з Голтви відкриваються широкі горизонти: «белые хатки, утопающие в зелени тополей, слив і черешен», «пять глав деревянной церкви..., золотые кресты которой отражают снопы солнечных лучей»; на схід розкинулись поля, серед них «пышные, зеленые левады»; вдалині на випасах стада – «как игрушечные»; вода Псла «блестит на солнце серебром»... [1, с.89].

Усі описи розраховані на те, щоб викликати в читача любов до зображуваного. І – немов заключний акорд – авторський захоплений вигук: «Густо засеяна людьми благодатная земля Украины!» [1, с.89].

Лаконічно і поетично письменник подає загальну картину ярмарку: «Всюду толкуются, спорят и «грегочут» «чоловіки», горохом рассыпаются бойкие речи «жінок»... [1, с.89-90].

«— Деготь московский, аличный, фабричный, аккуратный, аппаратный, пахучий, тягучий! Шесть копеек кварта, пятнадцать четверть! – возгласает черниговец, восседающий на телеге...»

— А, мабуть, и по пять за кварту продадите? – справляється у дегтярника «чоловік» в необычайно широких штанах и в соломенной шляпе на голове.

— Тпру-у! По пять не могу, хозяину на шесть копеек присягал...

— А, мабуть, можно по пять?..

— Слушай, дядько, продам тебе по пять, не говори только никому... Не скажешь?

— Ни, не скажу...

— Ну, давай баклажку...

— Та мені того вашого дегтя не треба, бо я вже купив... И теж по шість копійек и теж у вас... Я спросив вас за тим, що, мабуть, вы теперь дешевле віддаєте цей деготь.

Дегтярник молча отвертывается, трогает лошадь и едет между возов, возгласая о своем товаре... «Чоловік» провожает его взглядом и говорит другому, раскинувшись на возу:

— Коли б я не куповав кварталы дегтя утром, була б в мене копійка лишня в кишени...» [1, с.93-94].

Влучно і з глибокою симпатією змальовує Горький характери українців у сцені торгівлі худобою:

«Чоловіки», приехавшие продавать скот или руно, лежат под возами, скрываясь от солнца и ожидая покупателей. «Чоловіки» покупающие расхаживают между возами, высматривая скот и шагая через ноги продавцов, разбросанные на земле...

— Скільки за цю пару просите? – спрашивает покупатель пространство...

Из-под воза раздается неторопливый ответ:

— Девяносто рублів...

— И то гроші! – говорит покупатель и отходит или спрашивает:

— А чого ж бы вам, дядько, цілу сотнягу не просить?

— Та вже мені більш того, скільки треба, – не треба грошів. А коли вы вже такой добрый, то давайте и усю сотню – я візьму...

— Спасибо вам... А скільки ж бы ділом узяли?

— Та вже так, щоб не довго балакати, візьму я з вас... дев'яносто рублів...

Начинається торг. «Чоловіки» не торопяться, – это совсем не в их характере, – и продавец вылезает из-под воза не ранее того, как убедится, что покупатель серьезный... Все делается медленно, но основательно, вдумчиво. Ядреной и крутой ругани великоруссов, от которой дух в груди спирает и глаза на лоб лезут, не слышно, – ее заменяет меткий юмор, щедро украшающий речи. Не слышно и великорусского «тыканья» [1, с.94-95].

Створюючи образи, характери, колізії народного життя, письменник майстерно використовує українську лексику. «В діалогізованій мові епізоду особливо виділяються слова з додатковим лексичним навантаженням: сотнягу замість «сотню», балакати в значенні «говорити». Паралельно вживається російське рублів і українське грошів з діалектним закінченням -ів. Тонко передана специфіка українського гумору, в якому продавець і покупець не поступаються один одному (порада просити «цілу сотнягу» і заключна фраза відповіді продавця) [2, с.93]. Спокійний, розмірений тон розмови, з так званою «хитринкою», добродушність та відсутність «тикання» («вы такой добрый», «спасибо вам» тощо) не затримують художньо оповіді й емоційного впливу на читача, а навпаки, сприяють руху оповіді та розкривають важливу особливість українського характеру – неквапливість, обґрунтованість думок і дій, наявність у мові підтексту.

Здатність делікатно поглузувати над неосвіченим у житейських справах покупцем, те, що звичайно називають лукавим гумором, ще яскравіше розкривається у наступній мініатюрній сцені: «Сивий дід», з яким безвусий хлопець торгується за пару молоденьких бичків, так, наприклад, вичитує покупцеві:

« — Здається мені, что вы, хлопче, раненько маткину цицьку на люльку зміняли, бо разума у рычах ваших не бачу я...

— Та як же, діду! Вони и некрасиві – ось роги якіе...

— А хіба ж вы рогами пахати будете? Так й купуйте ж собі козлів: у них рога красивейши...» [1, с.94-95]. Як і в попередній сцені, тут використовується шаноблива форма звертання, проте у вустах «сивого діда», котрий звертається до безвусого покупця на «ви», ця шанобливість є очевидною насмішкою. «Повчально-комічна спрямованість мови поважного українця підсилюється просторіччям маткину цицьку, що стоїть поряд зі зменшувальною формою прислівника раненько, і ввічливою порадою купувати «козлів» («у них рога красивейши...»). Прикметник красивейши, виходячи з логіки діалогу, являє собою у даному випадку не найвищий ступінь російського прикметника «красивый», а поєднує у собі форми вищого ступеня двох мов (красивее і красивіші). Правильні дієслівні форми української мови (здається, зміняли, пахати будете, купуйте), українські флексії кличного відмінка іменників чоловічого роду (хлопче, діду), майже натуралістично передані жести та інтонації торговців підкреслюють простоту звернення і водночас розширюють зображувальні засоби оповідання» [2, с.93-94].

Нові фарби знаходить письменник, змальовуючи сцену чвар і примирення «жінки» зі сп'янілим «чоловіком». Неможливо не погодитися з Леонідом Хінкуловим, який уважає, що в цій сцені «відбилися не тільки безпосередні спостереження пись-

менника, але й відомі літературні традиції української класики, хоча б сцена з комедії С. Гулака-Артемовського «Запорожець за Дунаєм» (сцена Одарки й Івана Карася – «Відкіля се ти узався...»)» [9, с.85].

«Жінка», размахивая руками, как поломанная мельница крыльями, бранит своего «чоловіка». Он сидит на земле, упираясь в нее руками, и блаженно улыбается. Нос у него красный, сияющий, шапка на затылке, ворот рубахи развязался, и солнце бьет ему прямо в грудь и лицо.

— Голодранец ты! Хиба ж морді твоїй не стыдно? Э-э, шибеник! Візьму кнут, та як учну стегать...

— Оле-ена! Утыхо-о-омырся-а! – тянет «чоловік», подмигивая жінке. - Слухай... Я и тобі пивкварти купив.

— О-о! – стонет жінка. – Бесстыжи очи!

Наклоняясь к мужу, она с великим трудом приподнимает его с земли и старается засунуть это расслабленное хмелем тело под воз» [1, с.96].

Серед виражальних засобів, які зустрічаються у цьому уривку, виділяється експресивна лексика: голодранец, шибеник, морда, бесстыжи очи. Уперше в оповіданні згадується власне ім'я. Горький узагалі не називає імен своїх героїв, окрім двох випадків (Олена, Онисим), що вказує на збірний характер образу українця у творі. Гумористичного забарвлення набуває розтягнуте утыхо-о-омырся-а розслабленого «чоловіка». Гумор підсилюється у тому місці, де сп'янілий «чоловік», стукнувшись головою об колесо воза, застерігає жінку: «У кармані штанів скляница... то як бы и... и вона не побилась... э?» [1, с. 97].

Українська лексика використовується Горьким в етнографічних замальовках з метою створення національного колориту, вдачі і звичаїв місцевого населення. Вона виражає «назви предметів побуту, національних реалій, обстановки (макітра, борщ, півкварти, посудина, хусточка, кишень), поняття товарних і суспільних відносин (гроші, карбованець, копійка, сотняга, купувати, дядько, пан – у шанобливому звертанні, москаль – у значенні «росіянин», добрий чоловік), проявляється у вираженні емоційних особливостей (о, лишечко; ой, мати пречистая; голодранець, шибеник, морда, раненько та ін.), представлена у вигляді фразеологізмів, граматичного ладу мови, простомовних одиниць (бісів син, маткина цицька, звісно, значиться), фольклорних одиниць» [2, с.91]. Відмічений лексичний матеріал у діалогах постає перед читачем з вуст самих героїв оповідання. В авторській мові зустрічається незначна частина українізмів. Це назви і поняття: помешкання (хатки – у початковій картині загального краєвиду Голтви), статі і віку героїв (чоловік, жінка, дід, хлопець), духовного життя народу (сопілка, танцювати, гопак), соціальних і національних відносин (пан – у значенні «господар», «поміщик»; вольності козачі, хохол). Особливу роль у мові автора відіграють функціонально вагомі слова і вислови: погост, дідові могили, лицар. Лексичний склад, граматична форма і синтаксичний лад української мови у Горького дуже близькі до літературних норм, що пояснюється як знанням української літературної мови, так і впливом розмовної мови.

Письменник намагається передати мову своїх героїв максимально природно і в епізодах продажу беззубого коня, глиняного посуду з Опішні та ін. Наприклад, панночка, розглядаючи глиняний посуд, запитує:

« – Скільки грошей?
 – За що? – осведомляється продавець, возлежаний под возом на брюхе.
 – А за макитру...
 – Тридцять п'ять копійек...
 – О, лишечко! та то дуже дорого!
 – Хиба ж?
 – А звісно! Вон она не равна та корява...
 – А що ж вы, пани, с цієї макитры стрелять хочете, чи що? Зачім ей буты равной? Не ружье вона, а макитра.
 – Та воно вірно... Ще и не гладка вона, та и тускла яка-то...
 – Так же то зеркало гладко та блестяще, зеркало, а не макитра...
 – Вона и дребезжит...
 – О? То значитя – в ней дірка е.
 – То-то е дірка...
 – Так вже світ устроен, пани, что у ним усе діряво... Вон и у вас, пани, хусточка з діркою» [1, с.98-99].

Не тільки м'яким природним українським гумором просякнута ця сцена. В розмову побутового плану автор вносить оціночний момент суспільного характеру. Слова про товар межують з філософськими роздумами про «дирявість» світу в цілому. До речі, мотив соціальної непорядкованості світу чітко вимальовується у сцені розмови чоловіків з поміщиками, з панами. «Пани, – зазначає Горький, – зустрічаються с «чоловіками» с чувством собственного достоинства, и в разговоре с паном у хохла сквозь внешнюю почтительность пробивается не одна нотка пренебрежения. Видно, что пан давно уже определен как «ненужна козявка у пчелином рои» [1, с.95].

Усі сцени зв'язані між собою в єдине композиційне ціле прагненням письменника охопити різні сторони галасливого, строкатого ярмаркового життя, з тим щоб створити загальну картину великого торгу. В кожній сцені письменник, як правило, розкриває типові позитивні риси характеру українських селян, зображає їхні звичаї. При цьому Горький показує не лише те, як продавець і покупець, торгуючись, б'ють один одного по руках, моляться по десять разів і більше на церкву, розходяться і знову сходяться й інше, але й те, як український селянин реагує на швидку мову росіян-продавців. Слухаючи, наприклад, скоромовки-пропозиції гостробородого ярославця, котрий торгує гребінцями, ножиками, книжками, милом і не мовчить жодної секунди, зазиваючи все нових і нових ярмарківців, полтавець-покупець, регочучи, підсумовує: «...ось він, цей москаль, нехай ему, бісову сыну, гадюка у глотку влізе... Він зовсім як та молотила роботає. Доброму чоловіку у мисяць стільки не казати, як він у час кажет...» [1, с.98]. Незважаючи на зовнішню грубість, образні вислови українця добродушні, зичливі. Ярославця названо побутовуючим у народі словом москаль. Інша назва (бісову сыну), як і афористичне побажання «нехай ему... гадюка у глотку влізе», своєрідно виражає захоплення українця ярославською скоромовкою.

У кожній сцені ярмарку Горький розкриває глибоко національні риси менталітету українського селянина. Вдале використання української фразеології допомагає письменнику відтінити специфічні особливості образного мислення своїх героїв і в інших сценах оповідання.

«Конів купувати – як жінку вибирати» [1, с.92], – каже циган обманутому ним селянину перефразоване українське прислів'я (в прямому значенні прислів'я підкреслює важливість вибору дружини). «А де ж у тебе очи були?» [1, с.92], – докоряє селянину сивий старий. Однакові за змістом, але різні за емоційною напругою фразеологізми «нехай бог тебе судити» і «триста трясців тобі у боці» [1, с. 93] підкреслюють безсилля обманутого змінити хід справи, і його злість не стільки на цигана, скільки на себе за те, що піддався обману.

«Коли б я не куповав кварта дегтя утром, була б в мене копійка лишня в кишені...» [1, с.93-94], – жалкує про свою поспішність інший покупець.

«Крепчайший табак! Чорт курил – дымом жінку уморил» [1, с.97], – чується завзятий заклик продавця.

«От це добрый табачино, коли з его жінки мрут! – зауважує Солопій Черевик [1, с.97].

Згадка героя сорочинського ярмарку Солопія Черевика підкреслює зв'язок твору Горького з традиціями Гоголя. Хоча ситуації, дійові особи «Ярмарку у Голтві» і їхня мова мають свою художню специфіку, неможливо не помітити в них продовження реалістичного підходу до зображення української дійсності.

У заключній частині твору письменник змальовує картину літнього вечора, яка поступово змінює наповнений галасом ярмарковий день. Відчувається, що митець ще перебуває у полоні багатоголосого гомону ярмарку. В оповідання непомітно влітається народнопісенний матеріал, який примушує читача замислитись над сумно-тужливою піснею сліпого музиканта, з одного боку, і вільною піснею молоді, що лине від цвинтаря, з другого. «Господа, сим восхва-а-лим и возблагодарим творца на-а-шего, – поет слепой, аккомпанируя себе на звучном инструменте. Густые и успокаивающие ноты печально вьются в воздухе над головами молитвенно настроенных людей, покрытых потом и пылью. Иные шепчут что-то – видно, как шевелятся их губы, иные вздыхают... Большинство немо, неподвижно и глубоко серьезно.

А со стороны погоста несется удалая песня, исполняемая могучим хором молодых голосов: «Гей-гей!» – гремит припев.

Слышно, что эта песня складывалась в широкой степи, верхом на конях, во время похода, старыми свободолюбивыми «лыцарями», проливавшими свою бурю и горячую кровь «за віру християнську та вольності козачи» [1, с.100-101].

Сумний мотив пісні сліпого, в якому звучать молитовні нотки, заглушується «завзятою піснею» могутнього хору молодих голосів. У пісні звучить хвала відвазі, натиску в сутичці з ворогом, у ній звучить віра в майбутнє. І не дивно: пісня, про яку йде мова в оповіданні Горького, – це, безперечно, «Ой на горі та женці жнуть».

«Зміст антитези, протиставлення сумної пісні сліпого завзятій пісні молоді, – простий і гострий: не сум, не глибокі зітхання, не покора й нерухомість – доля українського народу, а продовження, розвиток героїчних традицій волелюбних лицарів, які славить у своїх піснях молодь, славить там, біля цвинтаря, близько від «дідівських могил» [4, с.196-197]. У той же час степова пісня передає авторське співчуття трагічній долі українського народу.

Пейзажна замальовка, яка завершує оповідання, як і героїчна народна пісня, викликає у читача відчуття сили і натхнення:

«Кое-где уже вспыхнули огоньки костров, и вокруг них видны фигурки людей, красноватые в блеске огня. Приятной свежестью веет с лугов, где Псел, темный, красивый и быстрый, стремительно спешит к Днепру и с ним – в море. Вспыхивают звезды...» [1, с.101].

Вечірній пейзаж при всій своїй соковитій, яскравій «романтичності» ніскільки не «умовний»: він точно відтворює саме українську природу і саме вказану в оповіданні місцевість.

Як бачимо, оповідання «Ярмарок у Голтві» просякнуте любов'ю письменника до «благодатной земли Украины», до її чудової природи, до її працелюбного народу. Використання українізмів, гумору, залучення етнографічного і фольклорного матеріалу допомогло Горькому створити у межах російської літератури образ квітучої Полтавщини та її щиросердних жителів.

У пам'ять про перебування М.Горького на Полтавщині у 1938 році тут був відкритий народний музей письменника, який у 1939 році став державним.

ЛІТЕРАТУРА

1. Горький М. Ярмарок в Голтве / Максим Горький // Горький М. Собр. соч.: В 30-ти т. – Т. 3. – Рассказы 1896 – 1899. – М.: Издательство художественной литературы, 1950. – С. 89-102.
2. Калашник В.С. Украинизмы в очерке А.М.Горького «Ярмарок в Голтве» / В.С.Калашник // Вестник Харьковского университета. – № 36. Серия филологическая. – Выпуск 4. – Харьков: Издательство Харьковского университета имени А.М.Горького, 1968. – С. 90-96.
3. Мануйловский литературно-мемориальный музей А.М.Горького. Путеводитель / [авт. текста А.Я.Мокиенко]. – Харьков: Прапор, 1984. – 30 с.
4. Мацай О. Україна в ранніх творах Горького // Велика дружба. Максим Горький у зв'язках з українським народом, його культурою і літературою. – К.: Державне видавництво художньої літератури, 1959. – С. 176-203.
5. Пархоменко М.О. М.Горький і дожовтнева українська література // Велика дружба. Максим Горький у зв'язках з українським народом, його культурою і літературою. – К.: Державне видавництво художньої літератури, 1959. – С. 221-258.
6. Пиксанов Н.К. Горький и национальные литературы / Пиксанов Н.К. – М.: ОГИЗ. Государственное издательство художественной литературы, 1946. – 320 с.
7. Полищук Ф.О. М.Горький і українська народна творчість // Велика дружба. Максим Горький у зв'язках з українським народом, його культурою і літературою. – К.: Державне видавництво художньої літератури, 1959. – С. 203-221.
8. Творчество Горького 90-х годов // Русская литература XX века. Дооктябрьский период: [учебник / под общей ред. проф. Крука И.Т. и чл.-кор. АН УССР Крутиковой Н.Е.]. – К.: Вища школа, 1977. – С. 19-38.
9. Хінкулов Л. Україна в житті і творчості М.Горького / Хінкулов Л. – К.: Радянський письменник, 1963. – 197 с.

Татьяна Конева, Наталия Тарасова

ТВОРЧЕСКАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ М. ГОРЬКОГО НА ПОЛТАВЩИНЕ

В статье рассматриваются творческие связи М.Горького с Полтавщиной. В частности, освещается общественная и литературная деятельность писателя во время пребывания его в с. Мануйловка. Значительное внимание уделяется украинским мотивам в рассказе «Ярмарка в Голтве».

Ключевые слова: М.Горький, Полтавщина, Мануйловка, общественная и литературная деятельность, «Ярмарка в Голтве».

Tetyana Konieva, Nataliya Tarasova

THE CREATIVE ACTIVITY OF M.GORKIY IN POLTAVA REGION

In this article the creative connections of M.Gorkiy to Poltava region are under review. In particular, social and literary activities of the writer during his stay in Manuylovka village are elucidated. Much attention is paid to Poltava motifs in the short story «The Fair in Goltva».

Key words: M.Gorkiy, Poltava region, Manuylovka, social and literary activities, «The Fair in Goltva».

Одержано 18.02.2008 р., рекомендовано до друку